

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు
శ్రీ వేంకటేశ్వర భక్తి ఛానల్

శ్రీమద్రామానుజం
అయోధ్యాకాండ
ధర్మపథం

మొదటి అఖండ పారాయణం
09-07-2023 - ఆదివారము

పారాయణ సర్గలు : 03

సర్గల వరుస సంఖ్యలు : 01, 02, 03,

పారాయణ సర్గల శ్లోకాల సంఖ్య

50 + 57 + 49 + = 156 శ్లోకాలు

యోగవోనిష్ఠం మరియు ధన్వంతరి మహామర్త

పారాయణ శ్లోకములు - 25 శ్లోకాలు

మొత్తము పారాయణ శ్లోకాల సంఖ్య - 181 శ్లోకాలు

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నలవారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అయోధ్యాకాండ అఖండ పారాయణము

ఆషాఢ బహుళ సప్తమి
ఉత్తరాభాద్ర

శ్రీ గురు ధ్యానమ్

గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురవే నమః ॥

09-07-2023

ఆదివారము

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

శ్రీవేంకటాద్రినిలయః, కమలాకాముకః పుమాన్ ।
అభంగురవిభూతిర్నస్తరంగయతు మంగళమ్ ॥

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే,విరాజమానస్య,శ్రీపద్మావతీజానేః, అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య,
శ్రీరామచంద్రరూపాంతరస్య, భగవతః, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినస్సన్నిధౌ, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ,
భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, అస్మిన్ భువనే,
సమస్తాధివ్యాధీనాం,నివారణార్థం, భారతవర్షే విద్యావిత్తవాణిజ్య కృషివైద్యవైజ్ఞానిక, దేశరక్షణాదిరంగేషు,
విద్యమానానామ్, ఆస్తికమహాజనానాం, సర్వేషాం,సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యైశ్వర్య, సద్బుద్ధిత్యాది,
సర్వశుభ ఫలప్రాప్త్యర్థం, ధర్మాచరణద్వారా శ్రీరామరాజ్యస్య,పునర్వ్యవస్థాపనార్థం,
ఉద్యోగార్థినాం,సముచితోద్యోగప్రాప్త్యర్థం, దంపతీనాం, అనుకూలదాంపత్యసిద్ధ్యర్థం, సంతానస్య
పితృవాక్యపరిపాలనానుకూల బుద్ధిప్రచోదనార్థం, సకలకార్యసిద్ధ్యర్థం గోసంరక్షణార్థంచ, శ్రీమద్వాల్మీకి
రామాయణే, అయోధ్యాకాండే, ప్రథమసర్గతః, తృతీయసర్గాంత శ్లోక పారాయణం, తథా,
శ్రీ మద్యోగవాసిష్ఠే విషూచికా మహామారీ నివారకస్య మహామంత్రస్య పారాయణం, శ్రీధన్వంతరి
మంత్ర పారాయణంచ, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, ఆచార్యముఖేన, కరిష్యామహే.

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన - కూజంతం రామరామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన - మనోజవం మారుతతుల్యవేగం జితేంద్రియం బుద్ధిమతాం వరిష్ఠమ్ ।
నాతాత్మజం వానరయూధముఖ్యం శ్రీరామదూతం శిరసా నమామి ॥

శ్రీ రమాయణ ప్రార్థన - వాల్మీకిగిరి సంభూతా రామసాగర గామినీ ।
పునాతి భువనం పుణ్యా రామాయణ మహానదీ ॥

శ్రీ రమ ప్రార్థన - అయోధ్యాభ్యేతు గుర్వర్థే త్యక్త్యా రాజ్యం గిరౌ వసన్ ।
పాదుకే భరతాయాదాత్ సరామః శరణం మమ ॥

శ్రీరమచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే ప్రథమస్కంధః

- గచ్ఛతా మాతులకులం భరతేన తదాఽనఘః ।
శత్రుఘ్నో నిత్యశత్రుఘ్నః నీతః ప్రీతిపురస్కృతః ॥ 1.1 ॥
- స తత్ర న్యవసద్భ్రాత్రా సహ సత్కారసత్కృతః ।
మాతులేనాశ్వపతినా పుత్రస్నేహేన లాలితః ॥ 1.2 ॥
- తత్రాపి నివసంతా తౌ తర్వ్యమాణౌ చ కామతః ।
భ్రాతరో స్మరతాం వీరో వృద్ధం దశరథం నృపమ్ ॥ 1.3 ॥
- రాజాఽపి తౌ మహాతేజాః సస్మార ప్రోషితౌ సుతౌ ।
ఉభౌ భరతశత్రుఘ్నౌ మహేంద్రవరుణోపమౌ ॥ 1.4 ॥
- సర్వ ఏవ తు తస్యేష్టాః చత్వారః పురుషర్షభాః ।
స్వశరీరాద్వినిర్భ్రుతాః చత్వార ఇవ బాహవః ॥ 1.5 ॥
- తేషామపి మహాతేజాః రామో రతికరః పితుః ।
స్వయమ్భూరివ భూతానాం బభూవ గుణవత్తరః ॥ 1.6 ॥
- స హి దేవైరుదీర్ఘస్య రావణస్య వధార్థిభిః ।
అర్థితో మానుషే లోకే జజ్ఞే విష్ణుస్సనాతనః ॥ 1.7 ॥
- కౌసల్యా శుశుభే తేన పుత్రేణామితతేజసా ।
యథా వరేణ దేవానామ్ అదితిర్వజ్రపాణినా ॥ 1.8 ॥
- స హి రూపోపపన్నశ్చ వీర్యవాననసూయకః ।
భూమావనుపమస్సూనుః గుణైర్దశరథోపమః ॥ 1.9 ॥
- స తు నిత్యం ప్రశాంతాత్మా మృదుపూర్వం ప్రభాషతే ।
ఉచ్యమానోఽపి పరుషం నోత్తరం ప్రతిపద్యతే ॥ 1.10 ॥

కథశ్చేదుపకారేణ కృతేనైకేన తుష్యతి ।
న స్మరత్యపకారాణాం శతమప్యాత్మవత్తయా ॥ 1.11 ॥

శీలవృద్ధైర్జ్ఞానవృద్ధైః వయోవృద్ధైశ్చ సజ్జనైః ।
కథయన్నాస్త వై నిత్యమ్ అస్త్రయోగ్యాస్తరేష్వపి ॥ 1.12 ॥

బుద్ధిమాన్ మధురాభాషీ పూర్వభాషీ ప్రియంవదః ।
వీర్యవాన్ చ వీర్యేణ మహతా స్వేన విస్మితః ॥ 1.13 ॥

న చాన్యతకథో విద్వాన్ వృద్ధానాం ప్రతిపూజకః ।
అనురక్తః ప్రజాభిశ్చ ప్రజాశ్చాప్యనురంజతే ॥ 1.14 ॥

సానుక్రోశో జితక్రోధః బ్రాహ్మణప్రతిపూజకః ।
దీనానుకంపీ ధర్మజ్ఞః నిత్యం ప్రగ్రహవాన్ శుచిః ॥ 1.15 ॥

కులోచితమతిః క్షాత్రం ధర్మం స్వం బహుమన్యతే ।
మన్యతే పరయా కీర్త్యా మహత్ స్వర్గఫలం తతః ॥ 1.16 ॥

నాశ్రేయసి రతో విద్వాన్ న విరుద్ధకథారుచిః ।
ఉత్తరోత్తరయుక్తౌ చ వక్తౌ వాచస్పతిర్యథా ॥ 1.17 ॥

అరోగస్తరుణో వాగ్మీ వపుష్మాన్ దేశకాలవిత్ ।
లోకే పురుషసారజ్ఞః సాధురేకో వినిర్మితః ॥ 1.18 ॥

స తు శ్రేష్ఠైర్గుణైర్యుక్తః ప్రజానాం పార్థివాత్మజః ।
బహిశ్చర ఇవ ప్రాణః బభూవ గుణతః ప్రియః ॥ 1.19 ॥

సమ్యగ్విద్యావ్రతస్నాతః యథావత్సాంగవేదవిత్ ।
ఇష్వస్తే చ పితుశ్చేష్ఠః బభూవ భరతాగ్రజః ॥ 1.20 ॥

- కళ్యాణాభిజనస్సాధుః అదీనః సత్యవాగృజుః ।
 వృద్ధైరభివినీతశ్చ ద్విజైర్ధర్మార్థదర్శిభిః ॥ 1.21 ॥
- ధర్మకామార్థతత్త్వజ్ఞః స్మృతిమాన్ ప్రతిభానవాన్ ।
 లాకికే సమయాచారే కృతకల్పో విశారదః ॥ 1.22 ॥
- నిభృతః సంవృతాకారః గుప్తమన్తస్సహాయవాన్ ।
 అమోఘుక్రోధహర్షశ్చ త్యాగసంయమకాలవిత్ ॥ 1.23 ॥
- దృఢభక్తిస్థిరప్రజ్ఞః నాసద్గ్రాహీ న దుర్వచాః ।
 నిస్తంద్రిరప్రమత్తశ్చ స్వదోషపరదోషవిత్ ॥ 1.24 ॥
- శాస్త్రజ్ఞశ్చ కృతజ్ఞశ్చ పురుషాన్తరకోవిదః ।
 యః ప్రగ్రహానుగ్రహయోః యథాన్యాయం విచక్షణః ॥ 1.25 ॥
- సత్సంగ్రహప్రగ్రహణే స్థానవిన్నిగ్రహస్య చ ।
 ఆయకర్మణ్యుపాయజ్ఞః సందృష్టవ్యయకర్మవిత్ ॥ 1.26 ॥
- శ్రైష్ఠ్యం శాస్త్రసమూహేషు ప్రాప్తో వ్యామిశ్రకేషు చ ।
 అర్థధర్మా చ సంగృహ్య సుఖతన్త్రో న చాలసః ॥ 1.27 ॥
- వైహారికాణాం శిల్పానాం విజ్ఞాతార్థవిభాగవిత్ ।
 ఆరోహీ వినయే చైవ యుక్తో వారణవాజినామ్ ॥ 1.28 ॥
- ధనుర్వేదవిదాం శ్రేష్ఠః లోకేఽతిరథసమ్మతః ।
 అభియాతా ప్రహర్తా చ సేనానయవిశారదః ।
 అప్రధృష్యశ్చ సంగ్రామే క్రుద్ధైరపి సురాసురైః ॥ 1.29 ॥
- అనసూయో జితక్రోధః న దృష్టో న చ మత్సరీ ।
 న చావమన్తా భూతానాం న చ కాలవశానుగః ॥ 1.30 ॥

ఏవం శ్రేష్ఠగుణైర్యుక్తః ప్రజానాం పార్థివాత్మజః ।
 సమ్మతస్త్రిషు లోకేషు వసుధాయాః క్షమాగుణైః ।
 బుద్ధ్యా బృహస్పతేస్తుల్యః వీర్యేణాపి శచీపతేః ॥ 1.31 ॥

తథా సర్వప్రజాకాన్తైః ప్రీతిసంజననైః పితుః ।
 గుణైర్విరురుచే రామః దీప్తస్సూర్య ఇవాంశుభిః ॥ 1.32 ॥

తమేవం వ్రతసమ్పన్నమ్ అప్రధృష్యపరాక్రమమ్ ।
 లోకపాలోపమం నాథమ్ అకామయత మేదినీ ॥ 1.33 ॥

ఏతైస్తు బహుభిర్యుక్తం గుణైరనుపమైస్సుతమ్ ।
 దృష్ట్వా దశరథో రాజా చక్రే చింతాం పరన్తపః ॥ 1.34 ॥

అథ రాజ్ఞో బభూవైవం వృద్ధస్య చిరజీవినః ।
 ప్రీతిరేషా కథం రామః రాజా స్యాన్మయి జీవతి ॥ 1.35 ॥

ఏషా హ్యస్య పరా ప్రీతిః హృది సంపరివర్తతే ।
 కదా నాను సుతం ద్రక్ష్యామి అభిషిక్తమహం ప్రియమ్ ॥ 1.36 ॥

వృద్ధికామో హి లోకస్య సర్వభూతానుకమ్పనః ।
 మత్తః ప్రియతరో లోకే పర్జన్య ఇవ వృష్టిమాన్ ॥ 1.37 ॥

యమశక్రసమో వీర్యే బృహస్పతిసమో మతౌ ।
 మహీధరసమో ధృత్యాం మత్తశ్చ గుణవత్తరః ॥ 1.38 ॥

మహీమహమిమాం కృత్వామ్ అధితిష్ఠన్తమాత్మజమ్ ।
 అనేన వయసా దృష్ట్వా యథాస్వర్గమవాప్నుయామ్ ॥ 1.39 ॥

ఇత్యేతైర్వినిధైస్తైస్తైః అన్యపార్థివదుర్లభైః ।
 శిష్టైరపరిమేయైశ్చ లోకే లోకోత్తరైర్గుణైః ॥ 1.40 ॥

**అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే
ద్వితీయస్కంధః**

తతః పరిషదం సర్వామ్ ఆమన్త్య వసుధాధిపః ।
హితముద్ధర్షణం చైవమ్ ఉవాచ ప్రథితం వచః ॥ 2.1 ॥

దున్దుభిస్వనకల్పేన గమ్భీరేణానునాదినా ।
స్వరేణ మహతా రాజా జీమూత ఇవ నాదయన్ ॥ 2.2 ॥

రాజలక్షణయుక్తేన కాన్తేనానుపమేన చ ।
ఉవాచ రసయుక్తేన స్వరేణ నృపతిర్పుషాన్ ॥ 2.3 ॥

విదితం భవతామేతత్ యథా మే రాజ్యముత్తమమ్ ।
పూర్వకైర్మమ రాజేంద్రైః సుతవత్పరిపాలితమ్ ॥ 2.4 ॥

సోఽహమిక్ష్వాకుభిస్సర్వైః నరేంద్రైః పరిపాలితమ్ ।
శ్రేయసా యోక్తుకామోఽస్మి సుఖార్థమఖిలం జగత్ ॥ 2.5 ॥

మయాఽప్యచరితం పూర్వైః పన్థానమనుగచ్ఛతా ।
ప్రజా నిత్యమనిద్రేణ యథాశక్త్యభిరక్షితాః ॥ 2.6 ॥

ఇదం శరీరం కృత్స్నస్య లోకస్య చరతా హితమ్ ।
పాణ్డురస్యాతపత్రస్య చ్ఛాయాయాం జరితం మయా ॥ 2.7 ॥

ప్రాప్య వర్షసహస్రాణి బహున్యాయాంషి జీవతః ।
జీర్ణస్యాస్య శరీరస్య విశ్రాంతిమభిరోచయే ॥ 2.8 ॥

రాజప్రభావజుష్టాం హి దుర్వహామజితేన్ద్రియైః ।
పరిశ్రాంతోఽస్మి లోకస్య గుర్వీం ధర్మధురం వహన్ ॥ 2.9 ॥

సోఽహం విశ్రమమిచ్ఛామి పుత్రం కృత్వా ప్రజాహితే ।
సన్నికృష్టానిమాన్ సర్వాన్ అనుమాన్య ద్విజర్షభాన్ ॥ 2.10 ॥

అనుజాతో హి మాం సర్వైః గుణైర్జ్యేష్ఠో మమాత్మజః ।
పురన్దరసమో వీర్యే రామః పరపురణ్ణయః ॥ 2.11 ॥

తం చంద్రమివ పుష్యేణ యుక్తం ధర్మభృతాం వరమ్ ।
యౌవరాజ్యే నియోక్తాస్మి ప్రీతః పురుషపుంగమ్ ॥ 2.12 ॥

అనురూపస్స వై నాథః అక్షీవాన్ అక్షణాగ్రజః ।
త్రైలోక్యమపి నాథేన యేన స్యాన్నాథవత్తరమ్ ॥ 2.13 ॥

అనేన శ్రేయసా సద్యః సంయోజ్యైవమిమాం మహీమ్ ।
గతక్లేశో భవిష్యామి సుతే తస్మిన్నివేశ్య వై ॥ 2.14 ॥

యదిదం మేఽనురూపార్థం మయా సాధు సుమన్రితమ్ ।
భవన్తో మేఽనుమన్యంతాం కథం వా కరవాణ్యహమ్ ॥ 2.15 ॥

యద్యప్యేషా మమ ప్రీతిః హితమన్యద్విచిన్త్యతామ్ ।
అన్యా మధ్యస్థచిన్తా హి విమర్దాభ్యధికోదయా ॥ 2.16 ॥

ఇతి బ్రువన్తం ముదితాః ప్రత్యనన్దన్పుషా నృపమ్ ।
వృష్టిమన్తం మహామేఘం నర్దన్త ఇవ బర్హిణః ॥ 2.17 ॥

స్నిగ్ధోఽనునాదీ సంజజ్ఞే తత్ర హర్షసమీరితః ।
జనౌఘోద్ఘ్నస్త్వసన్నాదః విమానం కంపయన్నివ ॥ 2.18 ॥

తస్య ధర్మార్థవిదుషః భావమాజ్ఞాయ సర్వశః ।
బ్రాహ్మణా జనముఖ్యాశ్చ పౌరజానపదైస్సహ ॥ 2.19 ॥

సమేత్య మన్త్రయిత్వా తు సమతాగతబుద్ధయః ।
ఊచుశ్చ మనసా జ్ఞాత్వా వృద్ధం దశరథం నృపమ్ ॥ 2.20 ॥

అనేకవర్షసాహస్రః వృద్ధస్త్వమసి పార్థివ ।
స రామం యువరాజానమ్ అభిషించస్వ పార్థివమ్ ॥ 2.21 ॥

ఇచ్ఛామో హి మహాబాహుం రఘువీరం మహాబలమ్ ।
గజేన మహతాఽఽయాన్తం రామం ఛత్రావృతాననమ్ ॥ 2.22 ॥

ఇతి తద్వచనం శ్రుత్వా రాజా తేషాం మనఃప్రియం ।
అజానన్నివ జిజ్ఞాసుః ఇదం వచనమబ్రవీత్ ॥ 2.23 ॥

శ్రుత్వైవ వచనం యన్మే రాఘవం పతిమిచ్ఛథ ।
రాజానస్సంశయోఽయం మే కిమిదం బ్రూత తత్త్వతః ॥ 2.24 ॥

కథం ను మయి ధర్మేణ పృథివీమనుశాసతి ।
భవన్తో ద్రష్టుమిచ్ఛన్తి యువరాజం మమాత్మజమ్ ॥ 2.25 ॥

తే తమూచుర్మహాత్మానం పౌరజానపదైస్సహ ।
బహవో నృప కళ్యాణాః గుణాః పుత్రస్య సన్తి తే ॥ 2.26 ॥

గుణాన్ గుణవతో దేవ దేవకల్పస్య ధీమతః ।
ప్రియానానన్దనాన్ కృత్వాన్ ప్రవక్ష్యామోఽద్య తాన్ శృణు ॥ 2.27 ॥

దివ్యైర్గుణైశ్చక్రసమః రామస్సత్యపరాక్రమః ।
ఇక్ష్యాకుభ్యోఽపి సర్వేభ్యో హి అతిరిక్తో విశాంపతే ॥ 2.28 ॥

రామస్సత్పురుషో లోకే సత్యధర్మపరాయణః ।
సాక్షాద్రామాద్వినిర్వుత్తః ధర్మశ్చాపి శ్రియా సహ ॥ 2.29 ॥

ప్రజాసుఖత్వే చంద్రస్య వసుధాయాః క్షమాగుణైః ।
బుద్ధ్యా బృహస్పతేస్తుల్యః వీర్యే సాక్షాచ్ఛచీపతేః ॥ 2.30 ॥

ధర్మజ్ఞస్సత్యసంధశ్చ శీలవాననసూయకః ।
క్షాన్తస్సాన్త్యయితా శ్లక్ష్యః కృతజ్ఞో విజితేంద్రియః ॥ 2.31 ॥

మృదుశ్చ స్థిరచిత్తశ్చ సదా భవ్యోఽనసూయకః ॥ 2.32 ॥

ప్రియవాదీ చ భూతానాం సత్యవాదీ చ రాఘవః ।
బహుశ్రుతానాం వృద్ధానాం బ్రాహ్మణానాముపాసితా ॥ 2.33 ॥

తేనాస్యేహోఽతులా కీర్తిః యశస్తేజశ్చ వర్ణతే ।
దేవాసురమనుష్యాణాం సర్వాస్తేషు విశారదః ॥ 2.34 ॥

సమ్యగ్విద్యావ్రతస్నాతః యథావత్ సాంగవేదవిత్ ॥ 2.35 ॥

గాంధర్వే చ భువి శ్రేష్ఠః బభూవ భరతాగ్రజః ।
కళ్యాణాభిజనస్సాధుః అదీనాత్మా మహామతిః ॥ 2.36 ॥

ద్విజైరభివినీతశ్చ శ్రేష్ఠైః ధర్మార్థనైపుణైః ॥ 2.37 ॥

యదా వ్రజతి సంగ్రామం గ్రామార్థే నగరస్య వా ।
గత్వా సామిత్రిసహితః నావిజిత్య నివర్తతే ॥ 2.38 ॥

సంగ్రామాత్పునరాగమ్య కుంజరేణ రథేన వా ।
పౌరాన్ స్వజనవన్నిత్యం కుశలం పరిప్రచ్ఛతి ॥ 2.39 ॥

పుత్రేష్వగ్నిషు దారేషు ప్రేష్వశిష్యగణేషు చ ।
నిఖిలేనానుపూర్వ్యాచ్చ పితా పుత్రానివారసాన్ ॥ 2.40 ॥

శుశ్రూషన్తే చ వశ్శిష్యాః కచ్చిత్కర్మసు దంశితాః ।
ఇతి నః పురుషవ్యాఘ్రుః సదా రామోఽభిభాషతే ॥ 2.41 ॥

వ్యసనేషు మనుష్యాణాం భృశం భవతి దుఃఖితః ।
ఉత్సవేషు చ సర్వేషు పితేవ పరితుష్యతి ॥ 2.42 ॥

సత్యవాదీ మహేష్వాసః వృద్ధసేవీ జితేంద్రియః ।
స్మితపూర్వాభిభాషీ చ ధర్మం సర్వాత్మనా శ్రితః ॥ 2.43 ॥

సమ్యగ్యోక్తా శ్రేయసాం చ న విగృహ్య కథారుచిః ।
ఉత్తరోత్తరయుక్తౌ చ వక్తా వాచస్పతిర్యథా ॥ 2.44 ॥

సుభూరాయత తామ్రాక్షః సాక్షాద్విష్ణురివ స్వయమ్ ।
రామో లోకాభిరామోఽయం శౌర్యవీర్యపరాక్రమైః ॥ 2.45 ॥

ప్రజాపాలనతత్త్వజ్ఞః న రాగోపహతేంద్రియః ।
శక్తస్థైలోక్యమప్యేకః భోక్తుం కిన్ను మహీమిమామ్ ॥ 2.46 ॥

నాస్య క్రోధః ప్రసాదశ్చ నిరర్థోఽస్తి కదాచన ।
హస్త్యైవ నియమాద్యధ్యాన్ అవధ్యే న చ కుప్యతి ॥ 2.47 ॥

యునక్త్యర్థైః ప్రహృష్టశ్చ తమసౌ యత్ర తుష్యతి ॥ 2.48 ॥

శాన్తైస్సర్వప్రజాకాన్తైః ప్రీతిసంజననైర్బుణామ్ ।
గుణైర్విరురుచే రామః దీప్తస్సూర్య ఇవాంశుభిః ॥ 2.49 ॥

తమేవంగుణసంపన్నం రామం సత్యపరాక్రమమ్ ।
లోకపాలోపమం నాథమ్ అకామయత మేదినీ ॥ 2.50 ॥

వత్సశ్రేయసి జాతస్తే దిష్ట్యాఽసౌ తవ రాఘవ ।
దిష్ట్యా పుత్రగుణైర్ముక్తః మారీచ ఇవ కాశ్యపః ॥ 2.51 ॥

బలమారోగ్యమాయుశ్చ రామస్య విదితాత్మనః ।
దేవాసురమనుష్యేషు సగంధర్వోరగేషు చ ॥ 2.52 ॥

ఆశంసతే జనస్సర్వః రాష్ట్రే పురవరే తథా ।
ఆభ్యంతరశ్చ బాహ్యశ్చ పౌరజానపదో జనః ॥ 2.53 ॥

స్త్రీయో వృద్ధాస్తరుణ్యశ్చ సాయంప్రాతస్సమాహితాః ।
సర్వాన్ దేవాన్నమస్యన్తి రామస్యార్థే యశస్వినః ॥ ॥ 2.54 ॥

తేషామాయాచితం దేవ త్వత్ప్రసాదాత్సమృద్ధ్యతామ్ ॥ ॥ 2.55 ॥

రామమిన్దీవరశ్యామం సర్వశత్రునిబర్హణమ్ ।
పశ్యామో యౌవరాజ్యస్థం తవ రాజోత్తమాత్మజమ్ ॥ ॥ 2.56 ॥

తం దేవ దేవోపమమాత్మజం తే, సర్వస్య లోకస్య హితే నివిష్టమ్ ।
హితాయ నః క్షీప్రముదారజుష్టం, ముదాఽభిషేక్తుం వరద త్వమర్హసి ॥ ॥ 2.57 ॥

**ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే
ద్వితీయస్సర్గః**

**అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే
తృతీయస్సర్గః**

తేషామంజలిపద్మాని ప్రగృహీతాని సర్వశః ।
ప్రతిగృహ్యోబ్రవీద్రాజా తేభ్యః ప్రియహితం వచః ॥ ॥ 3.1 ॥

అహెలాఽస్మి పరమప్రీతః ప్రభావశ్చాతులో మమ ।
యన్నే జ్యేష్ఠం ప్రియం పుత్రం యౌవరాజ్యస్థమిచ్ఛథ ॥ ॥ 3.2 ॥

ఇతి ప్రత్యర్చ్య తాన్ రాజా బ్రాహ్మణానిదమబ్రవీత్ ।
వసిష్ఠం వామదేవం చ తేషామేవోపశృణ్వతామ్ ॥ ॥ 3.3 ॥

చైత్రశ్రీమానయం మాసః పుణ్యః పుష్పితకాననః ।
యౌవరాజ్యాయ రామస్య సర్వమేవోపకల్ప్వతామ్ ॥ ॥ 3.4 ॥

రాజ్ఞస్తూపరతే వాక్యే జనఘోషో మహానభూత్ ।
శనైస్తస్మిన్ప్రశాన్తే చ జనఘోషే జనాధిపః ।

వసిష్ఠం మునిశార్దూలం రాజా వచనమబ్రవీత్ ॥

॥ 3.5 ॥

అభిషేకాయ రామస్య యత్కర్మ సపరిచ్ఛదమ్ ।

తదద్య భగవన్ సర్వం ఆజ్ఞాపయితుమర్హసి

॥ 3.6 ॥

తచ్ఛ్రుత్వా భూమిపాలస్య వసిష్ఠో ద్విజసత్తమః ।

ఆది దేశాగ్రతో రాజ్ఞః స్థితాన్యక్తాన్ కృతాంజలీన్

॥ 3.7 ॥

సువర్ణాదీని రత్నాని బలీన్ సర్వాషధీరపి ।

శుక్లమాల్యాంశ్చ లాజాంశ్చ పృథక్ చ మధుసర్పిషీ

॥ 3.8 ॥

అహతాని చ వాసాంసి రథం సర్వాయుధాన్యపి ।

చతురంగబలం చైవ గజం చ శుభలక్షణమ్ ॥

॥ 3.9 ॥

చామరవ్యజనే శ్వేతే ధ్వజం ఛత్రం చ పాణ్డరమ్ ।

శతం చ శాతకుమ్భానాం కుంభానామగ్నివర్చసామ్

॥ 3.10 ॥

హిరణ్యశృంగమృషభం సమగ్రం వ్యాఘ్రుచర్మ చ ।

ఉపస్థాపయత ప్రాతః అగ్న్యగారం మహీపతేః ॥

॥ 3.11 ॥

యచ్ఛాన్యత్కించదేష్టవ్యం తత్సర్వముపకల్ప్యతామ్ ॥ 3.12 ॥

అస్తఃపురస్య ద్వారాణి సర్వస్య నగరస్య చ ।

చందనస్రగ్భిరర్చ్యంతాం ధూపైశ్చ ఘ్రాణహారిభిః ॥

॥ 3.13 ॥

ప్రశస్తమన్నం గుణవత్ దధిక్షీరోపసేచనమ్ ।

ద్విజానాం శతసాహస్రే యత్రప్రకామమలం భవేత్ ॥

॥ 3.14 ॥

సత్కృత్య ద్విజముఖ్యానాం శ్వః ప్రభాతే ప్రదీయతామ్ ।

ఘృతం దధి చ లాజాశ్చ దక్షిణాశ్చాపి పుష్కలాః ॥

॥ 3.15 ॥

సూర్యేఽభ్యుదితమాత్రే శ్వః భవితా స్వస్తివాచనమ్ ।

బ్రాహ్మణాశ్చ నిమన్త్యంతాం కల్ప్యంతామాసనాని చ ।
ఆబధ్యంతాం పతాకాశ్చ రాజమార్గశ్చ సంచ్యతామ్ ॥ 3.16 ॥

సర్వే చ తాలావచరాః గణికాశ్చ స్వలంకృతాః ।
కక్ష్యాం ద్వితీయామాసాద్య తిష్ఠన్తు నృపవేశ్మనః ॥ 3.17 ॥

దేవాయతనచైత్యేషు సాన్నభక్షాస్సదక్షిణాః ।
ఉపస్థాపయితవ్యాస్సుయః మాల్యయోగ్యాః పృథక్ పృథక్ ॥ 3.18 ॥

దీర్ఘాసిబద్ధా యోధాశ్చ సన్నద్ధా మృష్టవాససః ।
మహారాజాంగణం సర్వే ప్రవిశన్తు మహేలాదయమ్ ॥ 3.19 ॥

ఏవం వ్యాదిశ్య విప్రౌ తౌ క్రియాస్తత్ర సునిష్ఠితౌ ।
చక్రతుశ్చైవ యచ్ఛేషం పార్థివాయ నివేద్య చ ॥ 3.20 ॥

కృతమిత్యేవ చాబ్రూతామ్ అభిగమ్య జగత్పతిమ్ ।
యథోక్తవచనం ప్రీతౌ హర్షయుక్తౌ ద్విజర్షభౌ ॥ 3.21 ॥

తతస్సుమన్తం ద్యుతిమాన్ రాజా వచనమబ్రవీత్ ।
రామః కృతాత్మా భవతా శీఘ్రమానీయతామితి ॥ 3.22 ॥

స తథేతి ప్రతిజ్ఞాయ సుమన్తో రాజశాసనాత్ ।
రామం తత్రానయాశ్చక్రే రథేన రథినాం వరమ్ ॥ 3.23 ॥

అథ తత్ర సమాసీనాః తదా దశరథం నృపమ్ ।
ఉపవిష్టాశ్చ సచివాః రాజానశ్చ సనైగమాః ।
ప్రాచ్యోదీచ్యాః ప్రతీచ్యాశ్చ దాక్షిణాత్యాశ్చ భూమిపాః ॥ 3.24 ॥

మ్లేచ్ఛాశ్చార్యాశ్చ యే చాన్యే వనశైలాన్తవాసినః ।
ఉపాసాశ్చక్రిరే సర్వే తం దేవా ఇవ వాసవమ్ ॥ 3.25 ॥

తేషాం మధ్యే స రాజర్షిః మరుతామివ వాసవః ।
ప్రాసాదస్థో రథగతం దదర్శాయాన్తమాత్మజమ్ ॥ 3.26 ॥

గంధర్వరాజప్రతిమం లోకే విఖ్యాతపౌరుషమ్ ।
దీర్ఘబాహుం మహాసత్త్వం మత్తమాతఙ్గామినమ్ ॥ 3.27 ॥

చంద్రకాంతాననం రామమ్ అతీవ ప్రియదర్శనమ్ ।
రూపాదార్యగుణైః పుంసాం దృష్టిచిత్తాపహారిణమ్ ॥ 3.28 ॥

ఘర్మాభితప్తాః పర్జన్యం హ్లాదయన్తమివ ప్రజాః ।
న తతర్ప సమాయాన్తం పశ్యమానో నరాధిపః ॥ 3.29 ॥

అవతార్య సుమన్తస్తం రాఘవం స్యన్తనోత్తమాత్ ।
పితుస్సమీపం గచ్ఛన్తం ప్రాంజలిః పృష్ఠతోఽన్వగాత్ ॥ 3.30 ॥

స తం కైలాసశృఙ్గాభం ప్రాసాదం నరపుంగవః ।
ఆరురోహ నృపం ద్రష్టుం సహ సూతేన రాఘవః ॥ 3.31 ॥

స ప్రాంజలిరభిప్రేత్య ప్రణతః పితురన్తికే ।
నామ స్వం శ్రావయన్ రామః వవన్దే చరణౌ పితుః ॥ 3.32 ॥

తం దృష్ట్వా ప్రణతం పార్శ్వే కృతాఙ్గాలిపుటం నృపః ।
గృహ్యంజలౌ సమాకృష్య సస్వజే ప్రియమాత్మజమ్ ॥ 3.33 ॥

తస్మై చాభ్యుదితం సమ్యక్ మణికాంచనభూషితమ్ ।
దిదేశ రాజా రుచిరం రామాయ పరమాసనమ్ ॥ 3.34 ॥

తదాసనవరం ప్రాప్య వ్యదీపయత రాఘవః ।
స్వయైవ ప్రభయా మేరుమ్ ఉదయే విమలో రవిః ॥ 3.35 ॥

తేన విభ్రాజతా తత్ర సా సభాఽభివ్యరోచత ।
విమలగ్రహనక్షత్రా శారదీ ద్యౌరివేందునా ॥ 3.36 ॥

తం పశ్యమానో నృపతిః తుతోష ప్రియమాత్మజమ్ ।
అలంకృతమివాత్మానమ్ ఆదర్శతలసంస్థితమ్ ॥ 3.37 ॥

స తం సస్మితమాభాష్య పుత్రం పుత్రవతాం వరః ।
ఉవాచేదం వచో రాజా దేవేంద్రమివ కాశ్యపః ॥ 3.38 ॥

జ్యేష్ఠాయామసి మే పత్న్యాం సదృశ్యాం సదృశస్సుతః ।
ఉత్పన్నస్త్వం గుణశ్రేష్ఠః మమ రామాత్మజః ప్రియః॥ ॥ 3.39 ॥

యతస్త్వయా ప్రజాశ్చేమాః స్వగుణైరనురంజితాః ।
తస్మాత్త్వం పుష్యయోగేన యౌవరాజ్యమవాప్నుహి ॥ ॥ 3.40 ॥

కామతస్త్వం ప్రకృత్యైవ వినీతో గుణవానసి ।
గుణవత్యపి తు స్నేహాత్ పుత్ర వక్ష్యామి తే హితమ్ ॥ ॥ 3.41 ॥

భూయో వినయమాస్థాయ భవ నిత్యం జితేంద్రియః ।
కామక్రోధసముత్థాని త్యజేథా వ్యసనాని చ ॥ ॥ 3.42 ॥

పరోక్షయా వర్తమానః వృత్త్వా ప్రత్యక్షయా తథా ।
అమాత్యప్రభృతీస్సర్వాః ప్రకృతీశ్చానురంజయ ॥ ॥ 3.43 ॥

కోష్ఠాగారాయుధాగారైః కృత్వా సన్నిచయాన్ బహూన్ ।
తుష్టానురక్తప్రకృతిః యః పాలయతి మేదినీమ్ ॥ ॥ 3.44 ॥

తస్య నందన్తి మిత్రాణి లబ్ధ్వాఽమృతమివామరాః ।
తస్మాత్త్వమపి చాత్మానం నియమ్యైవం సమాచర ॥ ॥ 3.45 ॥

తచ్ఛ్రుత్వా సుహృదస్తస్య రామస్య ప్రియకారిణః ।
త్వరితాశ్శీఘ్రమభ్యేత్య కౌసల్యాయై న్యవేదయన్ ॥ ॥ 3.46 ॥

సా హిరణ్యం చ గాఙ్ఘ్రైవ రత్నాని వివిధాని చ ।
వ్యాదిదేశ ప్రియాభ్యేభ్యః కౌసల్యా ప్రమదోత్తమా ॥ ॥ 3.47 ॥

అథాఽభివాద్య రాజానం రథమారుహ్య రాఘవః ।
యయౌ స్వం ద్యుతిమద్వేశ్మ జనౌఘ్నైః ప్రతిపూజితః ॥ ॥ 3.48 ॥

తే చాపి పౌరా నృపతేర్వచస్తత్, శ్రుత్వా తథా లాభమివేష్టమాశు ।
నరేంద్రమామంత్ర్య గృహాణి గత్వా, దేవాన్ సమానర్చురభిప్రహృష్టాః ॥ ॥ 3.49 ॥

**ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ্ডే
తృతీయస్కంధః**

॥ భీలశ్రుతిః ॥

ఆయుష్యమారోగ్యకరం యశస్యం సౌభ్రాతృకం బుద్ధికరం సుఖం చ ।
శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భిః ఆఖ్యానమోజస్కరమృద్ధికామైః ॥

॥ శ్రీరఘుచంద్ర పరీబ్రహ్మణే నమః ॥

**అథ శ్రీవాసిష్ఠ మహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తివ్రకరణే
ఏకోననవ్రతితమస్సర్గః**

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ

అథ వర్షసహస్రేణ, తాం పితామహ ఆయయౌ ।
దారుణం హి తపస్పిద్యై, విషాగ్నిరపి శీతలః ॥ 1 ॥

మనసైవ ప్రణమ్యైనం, సా తథైవ స్థితా సతీ ।
కో వరః క్షుచ్ఛమాయాఽ లమ్, ఇతి చింతాన్వితాఽ భవత్ ॥ 2 ॥

ఆస్మతం ప్రార్థయిష్యేఽ హం, వరమేకమిమం విభుం ।
అనాయసీ చాయసీ చ, స్యామహం జీవసూచికా ॥ 3 ॥

అస్యోక్త్యా ద్వివిధా సూచిః, భూత్వా లక్ష్మ్యా విశామ్యహం ।
ప్రాణీనాం సహసర్వేషాం, హృదయం సురభిర్యథా ॥ 4 ॥

యథాభిమతమేతేన, గ్రసేయం సకలం జగత్ ।
క్రమేణ క్షుద్వినాశాయ, క్షుద్వినాశః పరం సుఖమ్ ॥ 5 ॥

ఇతి సంచింతయంతీం తామ్, ఉవాచ కమలాలయః ।
అన్యాదృశ్యాస్తథా దృష్ట్వా, స్తనితాభరవోపమమ్ ॥ 6 ॥

బ్రహ్మోక్తీవాచ

పుత్రి కర్కటికే, రక్షః కులశైలాభమాలికే ।
ఉత్తిష్ఠ త్వం తు తుష్టోఽస్మి, గృహాణాభిమతం వరం ॥ 7 ॥

కర్కట్యువాచ

భగవన్ భూతభవ్యేశ, స్యామహం జీవసూచికా ।
అనాయసీ చాయసీ చ, విధేఽర్పయసి చేద్వరం ॥ 8 ॥

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ

ఏవమస్త్వితి తాముక్త్వా, పునరాహ పితామహాః ।

సూచికా సోపసర్గా త్వం, భవిష్యసి విషూచికా ॥ 9 ॥

సూక్ష్మయా మాయయా, సర్వలోకహింసాం కరిష్యసి ।

దుర్భోజనా దురారంభాః, మూర్ఖా దుఃస్థితయశ్చ యే ॥ 10 ॥

దుర్దేశవాసినో దుష్టాః, తేషాం హింసాం కరిష్యసి ।

పవిశ్యాత్త హృదయం ప్రాణైః, పద్మస్త్రీహాది బాధనాత్ ॥ 11 ॥

వాతలేఖాత్మికా వ్యాధిః, భవిష్యసి విషూచికా ।

సగుణం విగుణం చైవ, జనమాసాదయిష్యసి ॥ 12 ॥

గుణాన్వితచికిత్సార్థం, మంత్రోఽయం తు మయోచ్యతే ।

బ్రహ్మశ్రీవాచ

హిమాద్రేరుత్తరే పార్శ్వే, కర్కటీ నామ రాక్షసీ ॥ 13 ॥

విషూచికాఽభిధానా సా, నామ్నాప్యన్యాయ బాధికా ।

తస్యాః మంత్రః ।

ఓం, హ్రీం, హ్రోం, రీం, రాం, విష్ణు శక్తయే నమః (3 సార్లు)

ఓం, నమో భగవతి, విష్ణుశక్తిమేనాం.

ఓం, హర హర, నయ నయ, పచ పచ, మథ మథ,

ఉత్పాదయ ఉత్పాదయ, దూరే కురు స్వాహా.

హిమవంతం గచ్ఛ, జీవ, సః, సః, సః,

చంద్రమండల సగతోఽసి స్వాహా (3 సార్లు)

ఇతి మంత్రీ మహామంత్రం, న్యస్య వామకరోదరే ।

మార్జయేదాతురాకారం, తేన హస్తేన సంయుతః ॥ 14 ॥

హిమశైలాభిముఖ్యేన, విద్రుతాం తాం విచింతయేత్ ।

కర్కటీం కర్కశాక్రందాం, మంత్రముద్గరమర్దితాం ॥ 15 ॥

ఆతురం చింతయేచ్ఛంద్రే, రసాయన హృదిస్థితం ।
అజరామరణం యుక్తం, ముక్తం సర్వాధివిభ్రమైః ॥ 16 ॥

సాధకో హి శుచిర్భూత్వా, స్వాచాంతస్సుసమాహితః ।
క్రమేణానేన సకలాం, ప్రోచ్ఛినత్తి విషూచికామ్ ॥ 17 ॥

ఇతి గగనగతః, త్రిలోకనాథః,
గగనగసిద్ధగృహీత, సిద్ధమంత్రః ।
గతః, ఉపగతశక్రవంద్యమానః,
నిజపురమ్, అక్షయమ్, ఆయమ్, ఉజ్జ్వలశ్రీః ॥18॥

**ఇత్యార్షే శ్రీవాసిష్ఠమహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తివ్రకరణే
విఘాచికామంత్రకథనం నామ ఏకోననవ్తతితమస్సర్గః**

అథ ధన్వంతరి ధ్యానమ్

అచ్యుతానంత గోవింద, విష్ణో నారాయణామృత ।
రోగాన్మే నాశయాశేషాన్, ఆశు ధన్వంతరే హరే ॥ 1 ॥
ఆరోగ్యం దీర్ఘమాయుష్యం, బలం తేజో ధియం శ్రియం ।
స్వభక్తేభ్యోఽనుగృహ్లాంతం, వందే ధన్వంతరిం హరిమ్ ॥ 2 ॥
ధన్వంతరేరిమం శ్లోకం, భక్త్యా నిత్యం పఠన్తి యే ।
అనారోగ్యం న తేషాం స్యాత్, సుఖం జీవన్తి తే చిరమ్ ॥ 3 ॥

ఓం, నమో భగవతే వాసుదేవాయ, ధన్వంతరయే,
అమృతకలశహస్తాయ, వజ్రజలౌకహస్తాయ, సర్వామయవినాశనాయ,
త్రైలోక్యనాథాయ, మహావిష్ణవే స్వాహా. ఓం, వాసుదేవాయ విద్మహే,
సుధాహస్తాయ ధీమహి । తన్నో ధన్వంతరిః ప్రచోదయాత్ ।

అథ నవగ్రహవ్రార్థనా

ఆరోగ్యం పద్మబంధుర్వితరతు, నితరాం సంపదం శీతరశ్మిః,
 భూలాభం భూమిపుత్రః, సకలగుణయుతాం వాగ్విభూతిం చ సౌమ్యః ।
 సౌభాగ్యం దేవమంత్రీ, రిపుభయశమనం భార్గవః, శౌర్యమార్కిః,
 దీర్ఘాయుష్స్సైంహికేయః, విపులతరయశః కేతుః, ఆచంద్రతారమ్ ॥
 అరిష్టాని ప్రణశ్యంతు, దురితాని భయాని చ ।
 శాంతిరస్తు శుభం మేఽస్తు, గ్రహాః కుర్వంతు మంగళమ్ ॥

అథ క్షమావ్రార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
 తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
 బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ ।
 కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
 నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
 శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

